

Kaderbrief Begroting 2027 – Regionaal Bureau Leren (RBL) West-Brabant

Aan: de gemeenteraden van de veertien gemeenten in West-Brabant

Namens: het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten (RBL West-Brabant)

Betreft: Kaderbrief Begroting 2027

1. Inleiding en doel

Met deze kaderbrief schetst het Regionaal Bureau Leren (RBL) West-Brabant de inhoudelijke en financiële uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2027. De kaderbrief biedt richting aan colleges en gemeenteraden voor de beoordeling van de ontwerpbegroting en vormt het bestuurlijk kompas voor de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van leerplicht, leerrecht, voortijdig schoolverlaten en het Doorstroompunt.

Wij bouwen voort op de koers zoals vastgelegd in het koersdocument Leerrecht en Doorstroompunt 2024–2026 en op nieuwe wettelijke kaders, waaronder de Wet van School naar Duurzaam Werk (WSDW) en de Wet terugdringen schoolverzuim. Doel is om eenduidige regionale uitgangspunten te bepalen, ruimte te bieden voor lokaal maatwerk en de basis te leggen voor een financieel solide en uitvoerbare begroting 2027. Hierbij streven we naar een uniforme regionale aanpak, met oog voor de lokale context.

2. De bedoeling centraal

Binnen RBL werken veertien West-Brabantse gemeenten samen aan het voorkomen van verzuim, schooluitval, voortijdig schoolverlaten en – waar relevant – jeugdwerkloosheid. Daarbij staat steeds het perspectief van het kind en de jongere centraal: ieder kind en iedere jongere heeft recht op onderwijs en op kansen om zich te ontwikkelen, ook wanneer extra ondersteuning nodig is.

RBL werkt vanuit een inclusieve benadering en hanteert de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) als gemeenschappelijke basis. Preventie, tijdige signalering en samenhangende ondersteuning vormen de kern van de werkwijze.

3. Juridische en beleidsmatige context

Per 1 januari 2026 is de Wet van School naar Duurzaam Werk (WSDW) in werking getreden. Deze wet breidt de doelgroep van het Doorstroompunt uit van 23 naar 27 jaar en legt nadruk op vroegtijdige begeleiding en samenwerking; individuele ondersteuning; langdurige inzet van

ondersteuning en integratie met zorg en participatie. Het overkoepelende doel is betere begeleiding van jongeren tijdens en na school, zodat zij makkelijker en duurzamer doorstromen naar werk of een vervolgopleiding.

In 2026 harmoniseren we regionaal de werkwijze, financiering en monitoring, zodat jongeren in de gehele regio gelijkwaardig en herkenbaar worden ondersteund.

De wet van School naar Duurzaam werk is (landelijk) in werking getreden per 1 januari 2026; aanvullend treedt naar verwachting per 1 augustus 2026 het Besluit terugdringen schoolverzuim in werking. Deze ontwikkelingen versterken preventie en vroegsignalering en vragen om verdere professionalisering van de samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en ketenpartners. De nieuwe wettelijke kaders vergen aanpassing van werkwijzen, formatie en governance en vormen daarmee een belangrijk uitgangspunt voor de begroting 2027.

4. Ambitie en opgaven voor 2027

Voor 2027 richt RBL zich op vijf samenhangende pijlers:

1. **Governance en sturing**

Het versterken van transparante, eenduidige sturingslijnen tussen bestuur, deelnemende gemeenten en uitvoering, met heldere verantwoordelijkheden en periodieke resultaatsturing.

2. **Preventie en vroegsignalering**

Uniform toepassen van preventieve werkwijzen in primair onderwijs, voortgezet onderwijs en mbo, anticiperend op de verdere implementatie van de Wet terugdringen schoolverzuim.

3. **Integrale ondersteuning**

Intensiveren van de samenwerking met Stevige Lokale Teams (SLT's), sociale wijkteams en andere ketenpartners, zodat ondersteuning rondom jongeren en gezinnen tijdig, samenhangend en domein overstijgend plaatsvindt.

4. **Aanpak thuiszitters en samenwerkingsafspraken (Wet terugdringen schoolverzuim)**

RBL zet versterkt in op het voorkomen en terugdringen van thuiszitten, met een verschuiving van reageren op verzuim naar preventie, vroege signalering en gedeelde verantwoordelijkheid. Signalering van (dreigend) verzuim wordt vroegtijdig opgepakt; langdurige uitval wordt voorkomen via risicogerichte startgesprekken, multidisciplinaire overleggen en structurele afstemming met scholen en samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Vrijstellingen worden kritisch beoordeeld en waar mogelijk beperkt in duur; bij tijdelijke vrijstellingen is een ontwikkelgericht plan van aanpak verplicht. Conform het wetsvoorstel maken we heldere afspraken over rollen, aanspreekpunten, gegevensdeling en warme overdracht.

5. Solide financiële verantwoording en transparantie

Heldere scheiding en rapportage van activiteiten en middelen voor leerplicht en Doorstroompunt, uitgesplitst naar niveau 1 en niveau 2, met eenduidige indexering, reserve-beleid en weerstandsvermogen.

5. Gemeenschappelijke Regeling en uitvoeringsstructuur

De gemeenschappelijke regeling schoolverzuim en VSV regio West-Brabant opereert onder de naam Regionaal Bureau Leren (RBL) West-Brabant.

De samenwerking kent twee uitvoeringsniveaus:

Uitvoering – niveau 1 (basis voor alle gemeenten)

Alle veertien gemeenten nemen deel aan niveau 1. RBL verzorgt:

- de centrale Leerplicht- en Doorstroompuntadministratie;
- het leveren van feitelijke cijfers per gemeente over leerplicht en Doorstroompunt.

De uitvoerende organisaties binnen de gemeenten duiden en interpreteren deze cijfers in de lokale context. Sturing en coördinatie op de Doorstroompunt-functie worden regionaal afgestemd.

Uitvoering – niveau 2 (verdiepte samenwerking)

Wanneer gemeenten gezamenlijk optrekken in begeleiding en toezicht op het gebied van leerrecht en kwalificatieplicht, spreken we van niveau 2.

– *West-Brabant Oost: Breda, Moerdijk, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout* werken intensief samen in één uitvoerend team voor leerplicht en Doorstroompunt (5–27 jaar). Jongeren worden begeleid naar passende opleiding, zorg of werk.

Uitvoering – overige samenwerkingen in de Regio

– *West-Brabant West: Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Steenbergen en Woensdrecht* werken in een netwerksamenwerking met lokale uitvoering van leerrecht en Doorstroompunt (5–27 jaar).

Uitvoering - zelfstandige uitvoering in de Regio

–*Altena, Etten-Leur, Rucphen en Zundert* voeren de leerrecht- en Doorstroompunt-taken zelfstandig uit.

Alle gemeenten streven naar maximale uniformiteit in basisprocessen en kwaliteit, met ruimte voor lokaal maatwerk. Afspraken worden gemaakt in het ambtelijk overleg van de veertien gemeenten.

Aanvulling 2027 (financiële uitsplitsing): in de begrotingsopzet worden de onderdelen uitgesplitst naar:

- Leerplicht niveau 1
- Leerplicht niveau 2 (team Oost)
- Doorstroompunt niveau 1
- Doorstroompunt niveau 2 (team Oost)

6. Regionaal programma VSV en jeugdwerkloosheid 2026–2029

Het regionaal VSV programma en jeugdwerkloosheid valt niet onder de gemeenschappelijke regeling van het RBL, maar vormt wel een essentieel onderdeel van de uitvoering van de regionale aanpak om voortijdig schoolverlaten te voorkomen.

Vanaf 2026 wordt binnen het programmakader 2026–2029 een nieuw regionaal programma Voortijdig Schoolverlaten (VSV) uitgevoerd. Dit programma richt zich op:

- het afremmen van ongediplomeerde uitstroom in het voortgezet onderwijs;
- het bevorderen van een succesvolle instroom en doorstroom in het mbo;
- het verminderen van uitval in het mbo door vroegtijdige ondersteuning en maatwerk;
- waar nodig: begeleiding naar duurzaam werk.

Het programma versterkt de samenwerking tussen Doorstroompunt en Werk & Inkomen, zodat onderwijs- en arbeidsmarktdomein elkaar versterken. Het regionaal programma VSV en JWV (Jongeren Werken naar Verantwoordelijkheid/Verzelfstandiging) wordt doorontwikkeld met duidelijke KPI's, fasering en borging.

7. Missie en visie

Leerplicht en leerrecht – Missie

Ieder kind en iedere jongere verdient de kans zich te ontwikkelen op een passende manier. Wie (dreigt te) uitvalt in het onderwijs, kan rekenen op tijdige, passende ondersteuning.

Leerplicht en leerrecht – Visie

We bieden kinderen en jongeren ondersteuning om weer op een passend ontwikkelpad te komen – in onderwijs of een passend alternatief. We zien de jongere in zijn/haar context (gezin, netwerk, school, buurt) en werken samen met onderwijs, zorg en arbeidsmarktpartners. We denken en handelen vanuit kansen, met vroegtijdige signalering om escalatie te voorkomen.

Doorstroompunt en Wet van School naar Duurzaam Werk – Ambitie en uitgangspunten

Onze ambitie: geen jongere valt tussen wal en schip. De behoefte van de jongere staat centraal, niet de regeling. Regionale samenhang in uitvoering gaat hand in hand met ruimte voor lokaal maatwerk waarbij de ambitie altijd is dat elke jongere in de regio hetzelfde aanbod krijgt.

Dit vertalen we naar vijf uitgangspunten:

- Startkwalificatie als basis waar haalbaar;
- No wrong door: elke ingang leidt tot passende ondersteuning, met warme overdracht en gedeelde verantwoordelijkheid;
- Duidelijke regie-afspraken: onderwijs is primair aan zet zolang jongeren op school zitten; waar nodig legt onderwijs de verbinding met Doorstroompunt (zonder startkwalificatie) of Werk & Inkomen (met startkwalificatie);
- Outreachende, zichtbare en herkenbare dienstverlening;
- Gelijke basis, maatwerk in uitvoering: uniforme basisprocessen en kwaliteit, met lokale variatie in aanpak waar passend.

8. Speerpunten 2027

- Preventie en vroegsignalering: verzuim voorkomen via risicogerichte startgesprekken, MDO's en verzuimspreekuren op scholen met verhoogd risico (pro, vso, mbo 1/2).
- Aansluiten op ontwikkelbehoefte: maatwerktrajecten zo thuis-nabij mogelijk; integraal ontwikkelpad met onderwijs, zorg en participatie; structurele begeleiding voor kwetsbare groepen (o.a. pro/vso, multiproblematiek).
- Zichtbaarheid en samenwerking: vaste doorstroomcoach als aanspreekpunt per gemeente die het lokale zorglandschap kent; heldere afspraken met scholen en samenwerkingsverbanden; sectorale overleggen op het mbo voor trend- en knelpuntenmonitoring.
- Omslag naar leerrecht en ontwikkelperspectief: voor 18-min de omslag van leerplicht naar leerrecht; voor 18-plus focus op duurzaam ontwikkelperspectief (mbo-certificaten, praktijkleren, leer-werktrajecten richting arbeid).
- Nazorg en kwaliteitsborging: systematisch feedback ophalen bij jongeren en ouders en benutten voor continue verbetering.
- Uitbreiding Doorstroompunt tot 27 jaar: extra formatie en expertise; verschuiving naar maatwerk rondom ontwikkeling, arbeid en zorg; scholing, vernieuwde werkprocessen en afstemming met Werk & Inkomen.

9. Financiële kaders

9.1 Uitgangspunten en indexering

De begroting 2027 wordt opgesteld als structureel sluitende meerjarenbegroting met een doorkijk tot en met 2030. Uitgangspunt is ongewijzigd beleid, tenzij eerder bestuurlijk besloten. Indexering van de gemeentelijke bijdragen volgt de meest recente circulaire en CPB-ramingen: voor lonen de loonvoet sector overheid en voor prijzen de index van de netto materiële consumptie.

9.2 Reserves en resultaatbestemming

Het RBL streeft naar een stabilisering van de kosten en staat open om eventuele bespaaropties te onderzoeken. Echter, in 2024 is door de deelnemende gemeenten juist een noodzakelijke extra investering gedaan in capaciteit en middelen om de basis binnen het RBL op orde te brengen zodat daarmee de wettelijke taak uitgevoerd kan worden. De afgelopen jaren is het RBL in het Doorontwikkelingstraject bezig geweest met de aanscherping van deze wettelijke taken en de financiële uitwerking daarvan. Daarbij is nadrukkelijk gekeken wat nodig is (wettelijk) en wat wenselijk om de omslag naar leerrecht te kunnen maken (preventie en outreachend werken).

Naast het op orde houden van de basistaken komen er in 2026 aanvullende taken die gefinancierd dienen te worden: uitbreiding takenpakket door nieuwe wet van School naar Duurzaam Werk en door het onderbrengen van Neet programma en vangnet coördinatoren die afgelopen jaren elders gefinancierd konden worden.

Dit maakt dat het bestuur van RBL op dit moment geen mogelijkheden ziet voor verdere kostenbesparingen. En daarmee nu niet kan voldoen aan de voorgestelde financiële richtlijn voor bezuinigingen.

Binnen de GR zijn geen richtlijnen vastgesteld voor algemene reserves. Mochten deze ontstaan zullen doel, inzet en verloop van reserves inzichtelijk worden gemaakt. Reserves die gedurende twee jaar niet worden ingezet, vallen – tenzij anders besloten – vrij. Positieve jaarrekeningresultaten worden uitgekeerd aan de deelnemers, tenzij het Algemeen Bestuur gemotiveerd anders besluit.

9.3 Bijdragen per deelnemer

De definitieve bijdragen per gemeente voor 2027–2030 worden – na toepassing van indexen en verwerking van volumewijzigingen – opgenomen in de ontwerpbegroting 2027.

10. Weerstandsvermogen en risico's

Belangrijkste risico's: implementatie nieuwe wetgeving (WSDW per 1-1-2026 en naar verwachting Besluit terugdringen schoolverzuim per 1-8-2026, benodigde formatie en expertise voor de uitbreiding naar 27 jaar, financiële onzekerheden (indexeringen en prijsontwikkelingen), afhankelijkheid van ketenpartners voor preventie, nazorg en integrale ondersteuning, en datakwaliteit/informatievoorziening binnen de centrale administratie en monitoring.

Beheersmaatregelen: projectmatige implementatie met fasering en mijlpalen; structurele afstemming met gemeenten over doorgeleide middelen en indexen; capaciteitsplanning en gerichte scholing voor Doorstroompunt-coaches en leerplichtambtenaren; regionale samenwerkingsafspraken met SLT's, wijkteams en onderwijsinstellingen; en kwaliteitsborging van data via uniforme registratie en periodieke audits. De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald op basis van de risico-inschattingen en uitgewerkt in de ontwerpbegroting.

11. Planning en besluitvorming

Rekening houdend met de Nota verbonden partijen en overige samenwerking West-Brabant:

- Kaderbrief: uiterlijk 1 februari;
- Ontwerpbegroting 2027: opstellen en toezenden voor 1 april;
- Zienswijzenprocedure: uiterlijk 19 juni 2026
- Vaststelling begroting: na verwerking van zienswijzen door het Algemeen Bestuur (na 1 juli).

12. Slot en contact

Deze kaderbrief vormt de basis voor de ontwerpbegroting 2027 van RBL West-Brabant. Het bestuur nodigt de gemeenteraden uit om via de zienswijzenprocedure richting te geven aan de verdere uitwerking van de begroting.

Vragen of behoefte aan toelichting? Gemeenten kunnen terecht bij het bestuur of de ketenmanager jeugd via het RBL-secretariaat.